

at det er saa, er der ingensomhelst Nødvendighed for en saadan Lov. Den er tværtimod skadelig, i høi Grad skadelig i mere end en Henseende, fordi den gjør den Tilstand, vi leve under, værre og værre, jo længere Tid der gaar, fordi den hidser og ægger, fordi den forbittrer Sindene og skaber Kløfter hist og her, hvor der ingen Kløft burde være. Den er endvidere skadelig, fordi den benyttes som Midde! mod Skyttesagen, fordi Skyttesagen har lidt i de to sidste Somre under denne Riffellov. Oppe i Hjørring Amt, hvor jeg er fra, har man saaledes forbudt Skytterne at skyde baade i Fjor og i Aar. Jeg evner ikke med min bedste Villie at se, hvad Grund der er dertil. Jeg kjen!der Skyttebevægelsen deroppe maaste bedre end nogen Anden og veed med Visshed, at der ikke er Spor af oprørfk Tendens eller Bignende i denne Bevægelse, jeg veed tilvissé, at den er god og heldig i mange Retninger, og at den virker opdragende og forædlende paa de Unge. Det er Skytteforeningernes Maal deroppe, og hvorfor der saa skal lægges Hindringer i Vejen for dem, er mig en Gaade. Man har som sagt forbudt dem at skyde baade i Aar og i Fjor i Henhold til denne Lov og derved lagt Hindringer i Vejen for, hvad jeg mener er en af vore største Folkesager; man har hæmmet hele denne Skytteforeningstanké, dette Ved i Folkeopdragelsen, en Sag, som jeg har arbeidet for og har havt kjær i mange Aar, og som jeg haaber, jeg skal vedblive at være tro og arbejde for, saa længe jeg lever. Endvidere er Loven skadelig, fordi den, efter mit Skjøn, er et Indgreb i Foreningsfriheden. Jeg veed vel, at den høitærede Justitsminister siger, at Loven ikke forbyder saadanne Foreninger. Det sagde den høitærede Justitsminister i Fjor. Jeg lægger mindre Bægt paa, at disse Foreninger ikke forbydes, naar deres Virksomhed hæmmes, ødelægges og altsaa for saa vidt forbydes. At vi have Lov til at danne Skytteforeninger, og at de bestaaende fremdeles skulle have Lov til at bestaa, har mindre at sige, naar deres Virksomhed mere eller mindre undergraves ved en saadan Lov, og derfor taler jeg den alligevel et Indgreb i Foreningsfriheden. Af alle disse Grunde, som jeg har nævnt, tillader jeg mig at fraraade denne Lovs Vedtagelse som en Lov, der fører ikke fremad, men tilbage, og derfor vil jeg for mit Vedkommende stemme imod den paa alle Trin af Behandlingen.

Maten: Den fodeliggende Lov er jo en af de flere foreløbige Love, som den høitærede Regjering har anset det for nødvendigt at udstede under de givne Forhold.

Jeg antager, at vi Alle ere enige om at betragte det som et Udtryk for mindre normale Tilstande her i Landet, at den foreløbige Lovgivningsmagt saaledes nødes til, i Henhold til Grundloven, at træde i Virksomhed i større Omfang, end man naturligvis under ordinære Forhold kunde ønske. Men, naar man spørger, hvad Grunden er til denne Tilstand, saa er den jo en dobbelt. For det Første er Forholdet abnormt derved, at den regelmæssige Lovgivningsmagt ikke kan virke, fordi en af Afdelingerne jo har nedlagt Arbeidet, Aar efter Aar er der ikke fremmet Love i det andet Thing, den regelmæssige Lovgivningsmagt har staaet stille. Men Samfundsudviklingen staar ikke stille, og den har sine Fornødenheder, som maa afhjælpes, og som det ikke kan nytte at ville standse ved at sige: ja, nu ville vi ikke arbejde. Der er en Nødvendighed, som maa ske Fyldest, og kan det ikke ske paa regelmæssig Maade, ja, saa fremkommer der en Nødstilstand, hvor man maa gribe til Nødhjælp. Det er den ene Grund, men den anden er yderligere den, at der udfoldes en Virksomhed, som gaar ud paa at demoralisere og hidse Befolkningen, bevæge den til at sætte egen Mening om, hvad der er gjældende Ret, i Stedet for det, som Domstolene erklære for Ret. Man siger, naar en Dom er falden, saaledes som vi hørte nys af det ærede Medlem: Høiesteret har afgjort det, jeg forstaaer det ikke. Jeg tillader mig at sige det ærede Medlem, at det ogsaa er fuldstændig ligegyldigt, om det ærede Medlem forstaaer det Høiesteretsdom eller ikke, naar den er affagt; men det er desværre en Opfattelse, som man møder saa tidt, at man ved Siden af, hvad den lovbestemte Myndighed har fastsat, har sin egen private Mening, som man saa søger at føre igjennem. Det er den Tale, der har lydt Landet over, det er den, der har givet sig Udslag i Handlinger, den, der i det Hele taget gaar ud paa, at Enkeltmand selv skal fortolke Love, og at Enkeltmand skal have Magt til at føre den Fortolkning igjennem, som han nu anser for den rette, uden at bryde sig om, hvad de til Lovenes Fortolkning bestemte Organer mene derom. Det er den Vej, vi ere førte ind paa ved den hele Virksomhed, der er udfoldet, og det er denne Vej, denne Virksomhed, som har nødvendiggjort, at Regjeringen har maattet hævde Statens Autoritet overfor de Enkeltes Forsøg paa at gjøre egen Mening og egen Villie gjældende imod Lovens Herredømme og Rettens Magt. Det er det, der har fremkaldt den provisoriske Lovgivningsmyndighed. Det er vist saa, som det er